

Jeugdzonden

Jan Proos

Dit materiaal is onderdeel van het compendium christelijk leraarschap dat samengesteld is door het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Artikel over Augustinus' visie dat kinderen van nature verdorven zijn. Alleen door Gods genade en Christus' verdienste is er behoud.
Bronvermelding	Proos, J.P. (2010) Jeugdzonden. In: Aan de slag met Augustinus, Bronnen van inspiratie - deel 2 (pp. 45-47) Gouda: Lectoraat Onderwijs & Identiteit
Thema *	Inspiratiebronnen
Gebruik **	Hart
Plaatsingsdatum	2010
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Opvoeden, verdorven bestaan, verdorvenheid

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevend*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

Tekst 8 Jeugdzonden

Waar komt het kwade toch vandaan? Ieder kan zich verbazen hoe lief en aanhankelijk kleine kinderen zijn. Ze lijken zo onschuldig en ongerept. In de tijd van Augustinus leerde Pelagius dat het kwaad niet ingeschapen is, maar dat het ontstaat door verkeerde voorbeelden na te volgen. Als het goede gedaan wordt door opvoeders zullen kinderen vanzelf dat goede voorbeeld volgen. Pelagius wilde dat christenen zich zouden toeleggen op een heilig leven en benadrukte daarom dat deze leer van navolging centraal moest staan. Pelagius reageerde erg boos toen hij hoorde dat Augustinus leerde dat de kinderen van nature verdorven zijn. Dat zou volgens Pelagius aanleiding zijn voor christenen om niet meer heilig te leven. Augustinus heeft in zijn leven steeds meer benadrukt dat de mens verdorven is en dat hij slechts door Gods genade en door de verdienste van Christus behouden kan worden.

VII Ook de jeugd maakt zich schuldig aan zonden.

Verhoor mij, o God. Wee de zonden van de mensen. Een mens is het, die dit zegt en Gij erbarmt U van zijn, omdat Gij hem gemaakt hebt en de zonde niet gemaakt hebt in hem. Wie herinnert mij aan de zonde van mijn jeugd? Want niemand is rein van zonde voor Uw aangezicht, ook niet een kind, dat slechts één dag oud is op aarde. Wie herinnert mij eraan? Immers ieder kind, dat nu een zuigeling is, en in dat ik zie, wat ik me niet herinner van mezelf. Waarin dan zondigde ik toen? Daarin, dat ik schreiend naar de moederborst verlangde? Want indien ik dat nu deed, wel niet verlangend naar de moedermelk, maar naar spijs, die in overeenstemming is met mijn jaren, zou ik uitgelachen en terecht berispt worden. Toen deed ik dus iets berispen waardig, maar omdat ik iemand, die me zou berispen hebben, toch niet kon begrijpen, verboden gewoonte en gezond verstand, mij te berispen. Want met het opgroeien roeien we dergelijke dingen uit en werpen ze van ons. En nooit zag ik iemand, die, wanneer hij iets reinigde, met bewustheid het goede wegwierp. Of was ook dat wellicht, de leeftijd in aanmerking genomen, goed, schreiend te verlangen ook dat, wat slechts tot schade gegeven zou worden; heftig boos te worden op vrije mensen, die het kind zijn zin niet wilden geven en op volwassenen; en zijn ouders en velen anderen, die verstandiger waren en

hem niet op zijn wenken gehoor gaven, door slaan zoveel mogelijk pijn te willen doen, omdat ze zijn bevelen niet gehoorzaamden, die niet dan tot grote schade gehoorzaamd konden worden? Zo zijn de ledematen van een klein kind in hun zwakheid onschuldig, maar niet zijn ziel. Met eigen ogen heb ik een jaloers kind gezien; hij kon nog niet spreken, maar met een bleek gezicht en met nijldige blik keek hij naar zijn zoogbroeder. Wie kent dat niet? Moeders en voedsters zeggen, dat zij dat met het een of ander middeltje weer goed weten te maken. Of is dat soms ook onschuld, wanneer de melkbron rijkelijk en meer dan voldoende stroomt, een zoogbroeder niet te dulden, die zo geheel en al hulpbehoevend is en die nog uitsluitend bij dat voedsel leeft? Maar vriendelijk verdraagt men dat, niet omdat het niets of weinig betekent, maar omdat het met de jaren verdwijnt. Dit kan men daaruit opmaken, dat men datzelfde niet kalm kan toelaten, wanneer het bij iemand van ouderen leeftijd wordt aangetroffen.

Gij dus, Heere mijn God, die aan het kind het leven gegeven hebt, en het lichaam, dat Gij, gelijk wij het zien, hebt toegerust met zintuigen, samengevoegd uit ledematen, met schone gestalte gesierd, en wie Gij al de neigingen van een levend wezen hebt ingeplant, die nodig zijn om het in zijn volkomenheid ongedeed te bewaren, Gij beveelt mij daarom U te loven en U te belijden en Uw naam te psalmzingen, o Allerhoogste; want Gij bent de almachtige en goede God, ook al had Gij alleen dat gemaakt, dat niemand anders kan maken dan Gij, de Enige, van wie iedere vorm van zijn is, o, Allerschoonste, die alles schoon vormt en alles ordent naar Uw wet. Deze tijd van mijn leven dan, o Heere, in welke ik mij niet herinner geleefd te hebben, maar omtrent welke ik anderen heb geloofd en uit andere kinderen de gevolgtrekking gemaakt heb, dat ik hem doorleefd heb, wil ik toch liever - ofschoon deze gevolgtrekking alleszins aannemelijk is - niet rekenen tot dit mijn leven, dat ik leef in deze tijd. Want hij is gehuld in dezelfde duisternis van mij vergetelheid als de tijd, die ik doorleefde in de schoot van mij moeder. Maar indien ik in ongerechtigheid ontvangen ben en in zonde mijn moeder mij in haar schoot heeft gevoed, waar, bid ik U, mijn God, waar, Heere, of wanneer ben ik, Uw knecht, onschuldig geweest? Maar zie, ik ga die tijd voorbij: waartoe zou ik me nog bezig houden met die tijd, waarvan elk spoor uit mijn herinnering verdwenen is?

Vragen:

1. Moet je bij jonge kinderen wel over zonden spreken? Kun je niet beter spreken over ondeugden?
2. Het gezegde 'goed voorbeeld doet goed volgen' lijkt niet in overeenstemming met de opvattingen van Augustinus. Moeten we dit gezegde nog wel gebruiken?
3. Kun je voorbeelden noemen in de praktijk van het opvoeden (school en gezin) waar je geconfronteerd werd met het verdorven bestaan van kinderen? Hoe heb je er op gereageerd?
4. Wat betekent de leer van de verdorvenheid van kinderen voor het creëren van een goed pedagogisch klimaat in de school en in de groep?
5. Hoe kan de leer van de verdorvenheid toch gecombineerd worden met een oproep tot een heilig leven?
6. Moet je ook vergeving vragen over zonden die je als klein kind in onwetendheid gedaan hebt? Moeten kinderen dit ook leren?
7. Hoe kunnen we voorkomen dat de leer van Augustinus over de zondigheid van jonge kinderen als somber en donker overkomt?